

Udskriftsdato: 8. januar 2026

VEJ nr 9145 af 12/03/2018 (Gældende)

Vejledning om erstatning og godtgørelse til indsatte i kriminalforsorgens institutioner og til dømte og prøveløsladte under udførelse af samfundstjeneste for følger af ulykkestilfælde m.v.

Ministerium: Justitsministeriet

Journalnummer: Justitsmin.,
Direktoratet for Kriminalforsorgen, j.nr. 17-61-0079

Vejledning om erstatning og godtgørelse til indsatte i kriminalforsorgens institutioner og til dømte og prøveløsladte under udførelse af samfundstjeneste for følger af ulykkestilfælde m.v.

Indledning

1. Reglerne om erstatning og godtgørelse for følger af ulykkestilfælde m.v. er i medfør af straffuldbyrdeleslovens § 6 fastsat administrativt i bekendtgørelsen om erstatning og godtgørelse til indsatte i kriminalforsorgens institutioner og til dømte og prøveløsladte under udførelse af samfundstjeneste for følger af ulykkestilfælde m.v.

Efter reglerne i bekendtgørelsen ydes erstatning og godtgørelse med udgangspunkt i reglerne i lov om arbejdsskadesikring.

Anvendelsesområdet for kriminalforsorgens erstatningsordning

2. Kriminalforsorgens erstatningsordning indebærer, at indsatte i kriminalforsorgens institutioner samt dømte og prøveløsladte under udførelse af samfundstjeneste får erstatning og godtgørelse, hvis de kommer til skade.

3. Bekendtgørelsen omfatter udtrykkeligt indsatte, herunder varetægtsarrestanter, der opholder sig i kriminalforsorgens institutioner. Børn, der tages med af en indsat under opholdet, er ikke omfattet af erstatningsordningen. Prøveløsladte, der midlertidigt har fået frivilligt ophold i det fængsel (Københavns Fængsler), hvorfra prøveløsladelse har fundet sted (hospitantordningen), er heller ikke omfattet af erstatningsordningen.

Udover indsatte i fængslerne og arresthusene omfatter bekendtgørelsen også dømte, der udstår fængselsstraf eller forvaring i en af kriminalforsorgens pensioner, samt dømte, der opholder sig i en af kriminalforsorgens pensioner i forbindelse med betinget dom, betinget benådning eller prøveløsladelse med vilkår om ophold dér. Medanbragte familiemedlemmer og andre, der bor eller opholder sig frivilligt i kriminalforsorgens pensioner, er ikke omfattet af erstatningsordningen.

Endelig omfatter bekendtgørelsen udtrykkeligt betinget dømte og prøveløsladte med vilkår om samfundstjeneste, hvis de kommer til skade under udførelsen af samfundstjenesten.

4. Dømte, der efter reglerne om udgang er udstationeret til eller efter straffuldbyrdeleslovens § 78, stk. 1-2, er anbragt i institutioner m.v. uden for kriminalforsorgen, kan også være omfattet af bekendtgørelsen. Det afhænger af en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde af opholdets karakter. Hvis der i samarbejde med kriminalforsorgen er fastsat nærmere vilkår for opholdet, herunder for adgangen til at bringe det til ophør ved beslutning om tilbageførsel til vedkommende institution, vil opholdet kunne sidestilles med ophold i kriminalforsorgens institutioner. Da der normalt altid fastsættes sådanne vilkår for opholdet, vil det i praksis betyde, at udstationerede og anbragte efter straffuldbyrdeleslovens § 78, stk. 1-2, er omfattet af bekendtgørelsen.

Bekendtgørelsen gælder dog ikke i forhold til skader, der indtræder under ophold i institutioner m.v. uden for kriminalforsorgen, hvis der for ophold i den pågældende institution m.v. gælder regler om erstatning og godtgørelse for følger af ulykkestilfælde m.v., som svarer til kriminalforsorgens erstatningsordning. Det er f.eks. tilfældet for ophold i institutioner, der er omfattet af Beskæftigelsesministeriets bekendtgørelse om sikring efter lov om arbejdsskadesikring for personer i døgnophold efter lov om social service.

Skadesbegrebet

5. Ved skade forstås ulykke og erhvervssygdom. Bekendtgørelsen omfatter således også ulykker, der ikke skyldes arbejde eller de forhold, hvorunder dette foregår, og uanset at den er indtruffet i fritiden.

Bortset fra den omstændighed, at kriminalforsorgens erstatningsordning omfatter enhver ulykke, som skadelidte kommer ud for, og ikke kun de ulykker, der skyldes arbejde eller de forhold, hvorunder dette foregår, svarer skadesbegrebet til arbejdsskadebegrebet i arbejdsskadesikringslovens § 5, jf. §§ 6-7.

6. Der kan ydes erstatning og godtgørelse for skader, der indtræffer under opholdet i institutionen. Endvidere ydes erstatning m.v. for skader, som indtræffer under arbejde uden for institutionen, medmindre skadelidte arbejder for en arbejdsgiver, som er uafhængig af institutionen. Erstatning m.v. ydes også for skader, som indtræffer under uddannelse uden for institutionen, eller som indtræffer under anden godkendt aktivitet uden for institutionen. Erstatning og godtgørelse ydes endelig, når skaden indtræffer under færd i forbindelse med arbejde, uddannelse eller anden godkendt aktivitet.

For personer, der er idømt en betinget straf eller er prøveløsladt med vilkår om samfundstjeneste, ydes erstatning og godtgørelse, når skaden indtræffer under udførelsen af samfundstjenesten.

7. Desuden ydes der erstatning og godtgørelse for skader, som indtræffer under udøvelse af aktiviteter m.v., der afvikles i kriminalforsorgens regi og under kriminalforsorgens ledelse og ansvar som led i straffuldbyrdelsen. Det gælder således skader indtruffet under løbeture, vandre- og cykelture, kano- og kajakture og lignende samt under studieture, der gennemføres som led i et undervisningsforløb, samt ledsagede udflugter fra en institution.

Derimod er skader, som pådrages under udgang f.eks. med henblik på besøg hos bestemte personer m.v. (orlov), ikke omfattet af bekendtgørelsen.

Særligt om ulykker

8. Ulykker vil udgøre størstedelen af de skader, der er omfattet af bekendtgørelsen.

I overensstemmelse med § 6 i lov om arbejdsskadesikring forstås en ulykke som en personskaade forårsaget af en hændelse eller en påvirkning, der sker pludseligt eller inden for 5 dage.

Hændelsen eller påvirkningen skal være egnet til at forårsage den konstaterede skade og have sammenhæng med de fysiske eller psykiske forhold i institutionen eller med aktiviteter som led i opholdet. Skader, som er opstået under slagsmål de indsatte imellem, kan efter praksis være omfattet, hvorimod skader, som skadelidte påfører sig selv med vilje (forsætligt), falder udenfor.

Særligt om hjælpemidler

9. Beskadiges proteser, briller eller lignende hjælpemidler i forbindelse med en ulykke, vil skadelidte tillige kunne have krav på at få sine udgifter til reparation eller eventuelt fornyelse af hjælpemidlet betalt, også selv om den dømte ikke samtidig har pådraget sig personskaade. Der er i forhold til betaling af brillestel fastsat et maksimumsbeløb, der i 2016 er på 1.110,00 kr. Beløbet reguleres én gang årligt af Arbejdsmarkedets Erhvervssikring.

Anmeldelse til Arbejdsmarkedets Erhvervssikring

10. En skade skal altid anmeldes til Arbejdsmarkedets Erhvervssikring, hvis skadelidte anmoder om det. Herudover skal en skade kun anmeldes, hvis skaden antages at kunne begrunde krav på ydelser efter arbejdsskadeloven.

Anmeldelsespligten omfatter således ikke småskader som f.eks. splinter, skrammer og buler, der ikke er behandlingskrævende.

Reglerne om anmeldelsespligt er ikke til hinder for, at kriminalforsorgsområdet selv betaler den skadelidtes udgifter til reparation eller fornyelse af proteser, briller eller lignende hjælpemidler (for brillestel dog højst det gældende maksimumsbeløb), i stedet for at anmelde skaden til Arbejdsmarkedets Erhvervssikring. Det er en betingelse for således at undlade anmeldelse, at den indsatte ikke anmoder om, at skaden anmeldes til Arbejdsmarkedets Erhvervssikring. Det er endvidere i almindelighed en betingelse, at den skadelidte ikke samtidig har pådraget sig personskaade, medmindre der er tale om småskader.

11. Pligten til at anmelde skader til Arbejdsmarkedets Erhvervssikring påhviler det kriminalforsorgsområde, hvor skaden er indtruffet. Hvis skadelidte opholder sig i en institution m.v. uden for fængsel eller arresthus, påhviler pligten det kriminalforsorgsområde, hvorfra den indsatte er udstationeret, eller det kriminalforsorgsområde, som varetager de opgaver, der følger af strafudståelsen, jf. § 6 i bekendtgørelse om anbringelse af dømte i institution m.v. uden for fængsel eller arresthus (§ 78-bekendtgørelsen), medmindre andet aftales. For skader, der indtræffer under udførelse af samfundstjeneste, påhviler anmeldelsespligten det kriminalforsorgsområde, som varetager tilsynet med, at skadelidte overholder vilkåret om samfundstjeneste.

12. Anmeldes en skade ikke til Arbejdsmarkedets Erhvervssikring, skal der gøres fyldige notater svarende til de oplysninger, der normalt skal afgives ved anmeldelse af skader. Det vil i de fleste tilfælde være mest hensigtsmæssigt, at der udfyldes en anmeldelsesblanket, der opbevares i kriminalforsorgsområdet.

13. Afgørelse om erstatning og godtgørelse for følger af en skade træffes af Arbejdsmarkedets Erhvervssikring, og Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings afgørelser kan indbringes for Ankestyrelsen. Da enhver skade i almindelighed skal anmeldes til Arbejdsmarkedets Erhvervssikring, vil der kun sjældent være tale om, at kriminalforsorgsområdet træffer afgørelse i forvaltningslovens forstand om spørgsmål om anvendelse af reglerne i bekendtgørelsen. Meddeles en sådan afgørelse i givet fald skriftligt, skal den efter forvaltningslovens § 22, stk. 1, være ledsaget af en begrundelse. Hvis en sådan afgørelse meddeles mundtligt, skal der gøres notat om den truffne afgørelse og om baggrunden herfor.

14. Vejledning nr. 9545 af 20. juni 2016 om erstatning og godtgørelse til indsatte i kriminalforsorgens institutioner og til dømte under udførelse af samfundstjeneste for følger af ulykkestilfælde m.v. bortfalder.

Direktoratet for Kriminalforsorgen, den 12. marts 2018

THORKILD FOGDE

/ Jakob Schiøler